

N:o 57.

Af Herr C. E. Hjelm: Angående förändrad lydelse af 4 § 3 mom. i Kongl. stadgan om folkundervisningen i riket den 18 Juni 1842.

Uti såväl reglementet för folkskoleseminarierna i riket som i folkskolestadgan föreskrifves, att folkskolelärare icke blott skola inlära utan jemväl undervisa i trädgårdsskötsel. För att ytterligare befordra denna nyttiga och vackra handtering gifver staten såväl som åtskilliga hushållningssällskap inom landet årligen anslag, och redan kunna på ett och annat ställe icke blott vackra skolträdgårdar uppvisas, utan flerstädes har blomster-trädgårdsodlingen och parkträdsplanteringen genom skollärarens medverkan tagit ett steg framåt.

Att sådana framsteg i detta ädla yrke måtte blifva allt allmännare är högeligen att önska, och att skolträdgårdar allestädes borde finnas och äro afsedda att finnas kan man sluta af föreskriften i folkskolestadgans 4 § mom. 3. Detta moment är dock långt ifrån tydligt, hvarföre ofta tvister uppstå mellan församlingen och skolläroarne om dess rätta mening. Nämda mom. säger visserligen, att ett lämpligt jordland bör, så vidt sig göra låter, ställas till skollärarens disposition; men huru stort det skall vara och hvarst det skall finnas omtalas icke.

När nu med en smula god vilja, allestädes, till och med i städerna, ett lämpligt jordland nog kan ställas till skollärarens disposition, synes otydligheten för öfrigt lätt vara afhjelpat, om man i mom. blott insätter sådana bestämmelser, att jordlandet bör ligga, så vidt möjligt är, vid lärarebostaden och vara af till plantering tjenlig jord och icke en myr, grusbåla eller en backe, der hvarken gräs eller ännu mindre träd växa.

Hvad jordviddens storlek beträffar, så synes det billigtvis, och för den händelse skolläraren deraf skall hafva något till eget bruk och något till plantskola och experimentalfält för barnen, icke kunna anslås till mindre än ett halft geometriskt tunnland.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra, får jag vördsammast föreslå: att Riksdagen för sin del måtte besluta, att 4 § 3 mom. i Kongl. folkskolestadgan måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Dessutom bör, så vidt sig göra låter, ett lämpligt jordland af minst tre quadratrefvar odlad eller odlingsbar jord, beläget i närheten af lärarens bostad, ställas till skollärares disposition, dels till brukning för eget behof af jordfrukter, dels för att lemna tillfälle till undervisning i trädplantering och trädgårds-skötsel.

Om remiss till vederhörigt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1874.

C. E. Hjelm.

N:o 58.

Af Herr **Per Nilsson** från Christianstads län: *Angående upphörande af den för viner, arrak, cognac och rhum beviljade nederlagsrätt m. m.*

Vid sistlidne riksdag väcktes förslag om en genomgripande förändring i nu gällande bränvinslagstiftning, hvilket förslag tillvann sig välförtjent uppmärksamhet och ett icke obetydligt understöd inom Representationen. Förslaget föll emellertid.

Bland annat som sagda förslag innehöll, berördes äfven deri det företräde, som inrymts den utländska spritproducenten framför den inhemska, i fråga om den nederlagsrätt af spirituosa, hvilken är den förre medgifven. Denna fråga torde åter örtjena dragas under Riksdagens pröfning, då det icke kan vara förenligt med en sund statsekonomi, att den utländska producenten af spirituosa beredes fördelar på en inhemsk närings bekostnad.

Enohvar för sig bekant, huru som den svenska sprittillverkaren är ställd under en mycket tryckande kontroll, tyngd af en hög beskattning och i afseende på utöfvandet af sin handtering inskränkt till en viss tidrymd af året. Han måste